

Stvarnost naših telekomunikacija

Jednoga dana, u Ajnštajnov kabinet na univerzitetu Princeton usplahireno je ušao asistent i obratio mu se sledećim rečima: „Profesore, dogodila se katastrofa! Sva ispitna pitanja koja smo ove godine podelili

studentima identična su prošlogodinjim“. Ajnštajn je podigao pogled, začuđeno pogledao asistenta i ne trepnuvši odgovorio: „To nije nikakav problem, zato će ove godine svi odgovori biti drugačiji“.

Setio sam se ove anegdote nedavno, kada je posredstvom medija do javnosti stigao još jedan vapaj iz Telekomu Srbije o velikim gubicima, izazvanim ponašanjem nekih davalaca Interneta, koji i dalje nezakonito prenose međunarodne telefonske razgovore. Po rečima predsednika Upravnog odbora Telekomu Dragora Hibera, to preduzeće mesečno gubi skoro milion evra zato što dobavljači za to vreme naprave promet od oko deset miliona minuta telefonskog saobraćaja, na koji ne plaćaju taksu utvrđenu međunarodnim propisima.

S druge strane, u Telekomu Srbije svakodnevno stižu žalbe korisnika, uglavnom zbog svakodnevnih praktičnih problema. Međutim, predstavnici našeg telekomunikacionog operatora češće odgovaraju na pitanja za koja smatraju da ugrožavaju njihovo poslovanje.

Spor Telekomu Srbije i davalaca Interneta („afera VOIP“) traje preko godinu i po dana, a nastao je tako što je nekoliko domaćih davalaca počelo da prevodi međunarodni dolazni telefonski saobraćaj preko Interneta u mrežu fiksne telefonije i tako zaobilazi Telekomove međunarodne telefonske centrale. Davaoci usluga Interneta, koji se prenosom glasa preko Mreže bave u inostranstvu, obavezni su da plaćaju tzv. interkonekcionu taksu, što naši nisu činili. U to vreme su u Telekomu svoje gubitke

procenjivali na oko trideset miliona evra godišnje. Danas se mnogo manje ovdašnjih davalaca bavi tim poslom i zato su gubici Telekomu smanjeni.

U ovom sporu moglo bi se mnogo toga zameriti i jednoj i drugoj strani, ali izvesno je da su, kao i uvek, najveći gubitnici korisnici telekomunikacionih usluga. Čelnici Telekomu ulažu ogromnu energiju da dokažu kako su u ovom sukobu oni u pravu i kako su na velikom gubitku. Pri tom kao da zatvaraju oči i ne

primećuju sumornu telekomunikacionu stvarnost Srbije, za čije rešavanje su oni najodgovorniji.

A naša telekomunikaciona stvarnost pretočena u statističke podatke pokazuje da je, na primer, u aprilu ove godine stepen digitalizacije u Beogradu iznosio samo 34 posto, i da je tada u našem glavnom gradu bilo instalirano svega 1824 baznih ISDN priključaka. U Srbiji još uvek ima nekoliko stotina hiljada telefonskih „dvojnika“, a iz nekih delova Be-

ograda je, zbog dotrajalih analognih telefonskih centrala, prosto nemoguće uspostaviti vezu s Internetom.

Za utehu, u to vreme je iz Telekomu Srbije stiglo obećanje da će oni do kraja ove godine uložiti oko 80.000.000 evra u razvoj fiksne telefonske mreže i 42.000.000 evra u razvoj mobilne telefonije, a da će 1.400.000 evra biti plasirano u razvoj Interneta. Budući da je kraj godine pred nama, nećemo morati dugo da čekamo kako bismo saznali šta je od obećanja ostvareno.

I dok se mi borimo s najosnovnijim telekomunikacionim teškoćama, u Evropskoj uniji je postavljen cilj da se do 2005. godine obezbede neophodni uslovi kako bi sve elektronske javne usluge (elektronska vlada, učenje na daljinu i dr.) mogle da se pružaju preko Interneta. Da bi se ostvario takav plan, u zemljama Unije će se do tada izgraditi ili dovršiti mreže koje će obezbediti brze veze s Internetom, a on će biti jeftin i dostupan svim građanima.

Kompletna razmena podataka između Srbije i Crne Gore danas se odvija preko Internet veze maksimalnog kapaciteta od samo dva megabita! Takve veze individualni korisnici u našem susedstvu imaju do svojih stanova i za tu uslugu plaćaju mesečnu nadoknadu 20 do 30 evra.

Prosečan srpski korisnik Interneta će još dugo moći samo da mašta o razvijenoj telekomunikacionoj infrastrukturi. Zato je verovatno jako zabrinut zbog Telekomovih problema s davaocima Interneta – naročito dok bezuspešno pokušava da se preko svoje analogne centrale poveže na Mrežu. ■

Aleksandar Spasić je direktor časopisa Mikro. Njegove uvodne reči pročitajte na adresi www.mikro.co.yu/arhiva/aleksandar.